

STYRELSEN FOR
PATIENTSIKKERHED

Ansættelse af sundhedsfagligt personale

- Gode råd og præciseringer

September 2016

Titel på udgivelsen: Ansættelse af sundhedsfagligt personale

Udgivet af:
Styrelsen for Patientsikkerhed
Islands Brygge 67
2300 København S

Telefon: 72 22 74 00
E-post: ssi@ssi.dk

Udgivelsesår: 2016

Version: Nr.. 1.1
Versionsdato: september 2016

Publikationen er tilgængelig på <https://stps.dk/da>

Indhold

1	Forord	4
2	Arbejdsgiverens ansvar	5
2.1	Rutiner ved ansættelse	5
2.2	Børneattest	6
2.3	Er ansøger autoriseret	6
2.3.1	Søgning i det offentlige register	7
2.3.2	Tilsynsoplysninger i autorisationsregisteret	8
2.3.3	Styrelsen for Patientsikkerheds sanktionssmuligheder	8
2.4	Ved tvivl om ansøgers baggrund	10
2.5	Kort om opholds- og arbejdstilladelse	11
3	Samspeilet mellem Styrelsen for Patientsikkerhed og ansættelsesstedet	12
3.1	Autorisation, tilladelse til selvstændigt virke og specialistanerkendelse	12
3.1.1	Sundhedspersonale med autorisation i Danmark	12
3.1.2	Hvad må sundhedspersoner, der endnu ikke har dansk autorisation, kalde sig?	13
3.2	Udenlandsk sundhedspersonale	13
3.2.1	Uddannet i Norden	13
3.2.2	Uddannet i EU/EØS	13
3.2.3	Uddannet udenfor EU / EØS	14
3.3	Forskellige typer af autorisation og rettigheder	16
3.3.1	Evalueringsautorisation (midlertidig autorisation, der er begrænset i tid og sted)	16
3.3.2	Varig autorisation	17
3.3.3	Tilladelse til selvstændigt virke	17
3.3.3.1	75 års aldersgrænse for autoriseret sundhedspersonale	17
3.4	Kort om sprogkrav til sundhedspersoner uddannet i udlandet	19
3.4.1	Styrelsen for Patientsikkerheds rolle	19
3.4.2	Arbejdsgiverens ansvar	19
4	Kontaktoplysninger	20

1 Forord

Befolkningen skal have tillid til, at sundhedspersonalet i Danmark leverer fagligt kvalificerede og sikre sundhedsydelser.

Både arbejdsgivere/ansættende myndigheder og centrale myndigheder har ansvar for, at sundhedspersonalet er kvalificerede til de job, de skal bestride. De centrale myndigheder har ansvar for, at ordningerne for autorisation, godkendelse af uddannelser og anerkendelser af specialer opfylder kravene i love og bekendtgørelser samt har ansvar for at føre tilsyn med autoriserede sundhedspersoner. Arbejdsgiverne har ansvar for at have gode rutiner ved ansættelser, så de får udvalgt og ansat de bedst kvalificerede fagpersoner, ligesom de skal sikre sig, at personalet er bekendt med lovgivningen indenfor sundhedsområdet, hvor der f.eks. skal udvises omhu og samvittighedsfuldhed og kendes til tavshedspligt.

Pjecen beskriver væsentlige elementer af arbejdsgiver og ansættende myndigheders ansvar i forbindelse med ansættelse af sundhedsfagligt personale lige som samspillet mellem Styrelsen for Patientsikkerhed og arbejdsgiver/ansættende myndighed i ansættelsesprocessen belyses.

Denne pjece er tænkt som en hjælp til HR-afdelinger, arbejdsgivere og ansættende myndigheder ved ansættelse af sundhedsfagligt personale.

Styrelsen for Patientsikkerhed håber, at denne pjece kan understøtte dette.

Kontorchef Birte Obel & Enhedschef Anette Lykke Petri

Styrelsen for Patientsikkerhed

September 2016

2 Arbejdsgiverens ansvar

2.1 Rutiner ved ansættelse

Gode rutiner ved ansættelse er vigtige og de følgende anbefalinger kan bruges af arbejdsgiveren til vurdering af ansøger i forbindelse med ansættelse. De anbefalede rutiner gælder alle typer af ansættelse, såvel i offentligt som privat regi. Vurdering og eventuel kontrol foretages gennem interview og kontakt til referencer på sammen måde som ved andre ansættelser.

Ved ansættelse bør arbejdsgiver altid sikre sig, at den, som skal ansættes:

- har de faglige kvalifikationer, der kræves for at kunne bestride jobbet
- har tilstrækkelige sprogfærdigheder og kommunikationsevner i forhold til opgavevaretagelsen
- formår at varetage jobbet på professionel vis
- samlet set må anses, som værende egnet til stillingen

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer dokumentation for uddannelse ved ansøgning om autorisation og tilladelse til selvstændigt virke samt speciallæge-/specialtandlægeanerkendelse, men det erstatter ikke arbejdsgiverens pligt til at se dokumentation for anden relevant (videre-) uddannelse og autorisationsstatus. Denne dokumentation vil ofte indeholde materiale ud over det, som Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet i forbindelse med sin sagsbehandling af autorisationssagen.

For sundhedsfaglige grupper uden autorisation og anden offentlig godkendelse skal arbejdsgiveren vurdere kvalifikationer på baggrund af fremlagt dokumentation for uddannelsen i forhold til stillingens indhold.

Før ansættelsessamtalen anbefaler Styrelsen for Patientsikkerhed, at ansættelsesstedet, hvis der er tale om en autoriseret faggruppe, kontrollerer ansøgers autorisationsstatus (Aut. ID) samt eventuelle tilsynssanktioner ved opslag i Autorisationsregistret.

Ved ansættelsessamtalen kan arbejdsgiveren danne sig et nuanceret indtryk af ansøgers faglige kvalifikationer, sprogfærdigheder og kommunikative evner samt professionelle fremtræden. Ved ansættelse af sundhedspersonale fra udlandet har arbejdsgiver et særskilt ansvar for, at ansøger har de sprogfærdigheder og kommunikative evner, som stillingen kræver.

Efter ansættelsessamtalen anbefales ansættelsesstedet at tage referencer på ansøger. Dette bør ske med ansøgers accept.

2.2 Børneattest

Arbejdsgiveren skal være opmærksom på forpligtelsen til at indhente børneattester ved ansættelse og beskæftigelse af personale i den kommunale sundhedstjeneste, personale på børneafdelinger og børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger på sygehuse, private hospitaler og klinikker samt praktiserende børne- og ungdomspsykiatere, børnelæger og psykologer. Reglerne dækker sundhedspersonale – og andet ansat personale indenfor området - der som led i udførelsen af deres opgaver er i direkte kontakt med børn under 15 år eller færdes fast blandt børn under 15 år. Reglerne herom er præciseret og justeret i 2012.¹

2.3 Er ansøger autoriseret

Hvis der er tale om en autoriseret faggruppe skal arbejdsgiveren kontrollere ansøgers autorisationsstatus i Styrelsen for Patientsikkerheds autorisationsregister² www.stps.dk.

Ved opslag i autorisationsregisteret skal ansøger identificeres på baggrund af Autorisations ID, da dette altid vil være det samme for den enkelte ansøger uanset evt. navneskift.

Det er oplysningerne i autorisationsregisteret, der gælder, og ikke et forevist autorisationsbevis, der kan være ugyldigt eller forfalsket.

Autorisationsregisteret er et offentligt register, der opdateres dagligt af Styrelsen for Patientsikkerhed i samarbejde med Sundhedsdatastyrelsen. I registeret, der findes på Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside www.STPS.dk, kan der søges på navn, fødselsdato og autorisations ID. Registeret indeholder alle autoriserede sundhedspersoner i Danmark og har oplysning om faggruppe, speciale og autorisationsstatus (gyldighed). Sundhedspersoner, der fratages, fraskriver sig eller fradømmes deres autorisation, fremgår af registeret som havende ugyldig autorisation. Sundhedspersoner, der har en evalueringsautorisation (udenlandsk uddannede), som udløber eller tilbagekaldes, bliver slettet fra registeret.

¹ BEK nr. 487/2012

² VEJ nr. 9030/2010

2.3.1 Søgning i det offentlige register

Ved søgning efter konkrete sundhedspersoner er det muligt at bruge et eller flere af følgende felter:

Felt navn	Beskrivelse
Navn	Her er det muligt at søge på specifikke navne.
Fødselsdag	Her er det muligt at søge på specifikke fødselsdage eller fødselsdage inden for et givent interval.
AutorisationsID	Her er det muligt at søge på specifikke autorisationsID.
Autorisationsdato	Her er det muligt at søge på specifikke autorisationsdatoer eller autorisationsdatoer inden for et givent interval.
Faggruppe	Her er det muligt at afgrænse søgningen til en bestemt faggruppe.
Lægespecialer	Her er det muligt at afgrænse søgningen til et bestemt lægespecial.
Tandlægespecialer	Her er det muligt at afgrænse søgningen til et bestemt tandlægespecial.
Øvrige specialer	Her er det muligt at afgrænse søgningen med øvrige sundhedsfaglige specialer.
Tilsynsoplysninger	Her kan søgningen afgrænses med specifikke tilsynsoplysninger (sanktioner).
75-årsreglen	Her er det muligt at afgrænse søgningen i forhold til, om en sundhedsperson har ret til selvstændigt virke efter 75-års reglen.
Kosmetisk behandling	Her er det muligt at afgrænse søgningen til at finde sundhedspersoner, der er godkendt til at foretage bestemte former for kosmetisk behandling.

For at finde en konkret sundhedsperson kan arbejdsgiveren nøjes med at udfylde ét af følgende felter:

- Fødselsdato
- Navn
- Autorisations-ID

Hvis arbejdsgiveren udfylder flere felter samtidigt, skal søgningen opfylde samtlige kriterier, før registeret finder en konkret sundhedsperson eller gruppe af sundhedspersoner.

Styrelsen for Patientsikkerhed anbefaler, at en ansøger altid identificeres på baggrund af Autorisations ID da dette altid vil være det samme for den enkelte ansøger uanset evt. navneskift.

2.3.2 Tilsynsoplysninger i autorisationsregisteret

I rullegardinet tilsynsoplysninger kan du filtrere søgningen på seks kategorier:

- Skærpet tilsyn
- Fagligt Påbud
- Begrænsninger i autorisationen (f.eks. virksomhedsindskrænkning)
- Uden gyldig autorisation
- Suspenderet autorisation
- Forbud mod at arbejde

Vælges fx kategorien "Skærpet tilsyn" finder registeret alle de autoriserede personer, som aktuelt er i skærpet tilsyn. Hvis du herefter vælger en konkret person er det muligt at se årsagen til, at personen er i skærpet tilsyn. Søgningen kan også kombineres med fx "Faggruppe" og "Læge". I givet fald finder registeret alle læger, der er i skærpet tilsyn.

Tilsynsoplysninger, som fx skærpet tilsyn, bliver vist i registeret med en overskrift og forklarende tekst.

Hvis filtreringsmuligheden uden gyldig autorisation vælges, finder registeret alle de personer, som ikke aktuelt har en gyldig autorisation.

Hvis en konkret person står i registeret, men ikke har en gyldig autorisation er dette markeret ved en rød ramme, ligesom det ved rød tekst fremgår, at autorisationen ikke er gyldig.

2.3.3. Styrelsen for Patientsikkerheds sanktionssmuligheder

Styrelsen for Patientsikkerheds mulighed for at iværksætte sanktioner er reguleret i Autorisationsloven³. Styrelsen for Patientsikkerhed kan træffe følgende afgørelser om sanktioner over for autoriserede sundhedspersoner.

³ Lov om Autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 877 af 4. august 2011, om ændret ved lov nr. 656 af 08/06/2016.

Skærpet tilsyn

Skærpet tilsyn bruges, når Styrelsen for Patientsikkerhed har en begrundet mistanke om, at en sundhedspersons virksomhedsudøvelse vil kunne udgøre en forringet sikkerhed for patienterne. Konsekvensen af et skærpet tilsyn er, at Styrelsen for Patientsikkerhed skærper opmærksomheden på, om sundhedspersonen retter op på den fagligt kritisable virksomhedsudøvelse.

Påbud

Påbud er en konkret anvisning på, hvordan en sundhedsperson skal forholde sig for at rette op på en kritisabel faglig virksomhed eller en mistanke om egnethedsproblemer (f.eks. misbrug eller demens). Påbuddet medfører ikke, at sundhedspersonen får indskrænket mulighederne for at udøve sin virksomhed.

Afgørelse med vilkår

Styrelsen for Patientsikkerhed kan stille krav om, at sundhedspersonen bliver underlagt bestemte vilkår i en nærmere fastsat periode.

Virksomhedsindskrænkning

En sundhedspersons virksomhedsområde kan indskrænkes øjeblikkeligt og midlertidigt, såfremt Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at sundhedspersonen på et eller flere sundhedsfaglige områder udgør en fare for sine patienter, på grund af faglige mangler eller egnethedsproblemer.

Indskrænkninger i ordinationsretten

Hvis Styrelsen for Patientsikkerhed finder, at en læge ordinerer afhængighedsskabende lægemidler på en ikke-forsvarlig måde, kan styrelsen fratage vedkommende retten til at ordinere disse lægemidler.

Suspension

Styrelsen for Patientsikkerhed har mulighed for at suspendere en sundhedspersons autorisation ved personens udrejse, sygdom eller pension, hvis styrelsen vurderer, at personen udgør en fare for patientsikkerheden, hvis den pågældende genoptager faglig virksomhed i Danmark uden at styrelsen får kendskab hertil.

Forbud

Styrelsen for Patientsikkerhed har mulighed for at give en autoriseret sundhedsperson forbud mod helt eller delvist at udøve sin faglige virksomhed, mens styrelsen oplyser en sag om midlertidig autorisationsfratagelse eller virksomhedsindskrænkning.

Fratagelse, fradømmelse og fraskrivelse af autorisation

En sundhedsperson kan miste sin autorisation øjeblikkeligt og midlertidigt, hvis Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at sundhedspersonen i sit virke udgør en fare for sine patienter eller hvis sundhedspersonen ikke medvirker ved styrelsens tilsyn.

Permanent autorisationsfratagelse sker ved domstolene.

Styrelsen for Patientsikkerhed har samtidig mulighed for at fratage en sundhedspersons danske autorisation, hvis den pågældendes udenlandske autorisation vedrørende samme erhverv bliver frataget administrativt eller ved dom i udlandet.

Autoriserede sundhedspersoner har også mulighed for selv at fraskrive sig autorisationen ved at henvende sig til Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning

2.4 Ved tvivl om ansøgers baggrund

Hvis der foreligger tvivl om oplysninger afgivet af ansøger, kan følgende instanser kontaktes:

- Ved spørgsmål om autorisation, tilladelse til selvstændigt virke, speciallægeuddannelse og uddannelsesstatus i øvrigt, kontakt Styrelsen for Patientsikkerhed, Autorisation via e-mail efua@sst.dk
- Styrelsen for Patientsikkerheds autorisationsregister indeholder offentliggjorte tilsynsoplysninger vedrørende den enkelte sundhedsperson. Ønskes yderligere oplysninger kan en af Styrelsen for Patientsikkerheds Tilsyns og Rådgivningsenheder i København, Randers eller Kolding, kontaktes, via e-mail seost@sst.dk, senord@sst.dk, og sesyd@sst.dk
- Ved spørgsmål om almindelig egnethed til jobbet: Kontakt tidligere arbejdsgivere eller andre, som har kendskab til, hvordan ansøger har udført sine opgaver/sit arbejde tidligere. Dette bør ske med ansøgers accept.

2.5 Kort om opholds- og arbejdstilladelse

Hvis man som arbejdsgiver i Danmark ønsker at ansætte en udenlandsk statsborger, har man ansvar for at sikre sig, at ansøger har ret til at arbejde i Danmark. Man skal i den forbindelse være opmærksom på, at ansøger godt kan have lov til at opholde sig i Danmark uden at have ret til at arbejde.

Sundhedsfagligt personale, der er statsborger udenfor EU/EØS eller Norden, skal således inden et givent arbejde påbegyndes have søgt og opnået opholds- og arbejdstilladelse i Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

På www.nyidanmark.dk findes særlig information til arbejdsgivere om opholds- og arbejdstilladelse. En ansøger, som har søgt om en opholds- og arbejdstilladelse, men endnu ikke har modtaget den, må ikke begynde at arbejde i Danmark.

3 Samspillet mellem Styrelsen for Patientsikkerhed og ansættelsesstedet

3.1 Autorisation, tilladelse til selvstændigt virke og specialistanerkendelse

Styrelsen for Patientsikkerhed skal sikre, at de sundhedsfaglige grupper, der er omfattet af autorisationslovgivningen, bliver autoriseret og anerkendt på forsvarlig vis. Der er 18 autoriserede grupper af sundhedspersonale i Danmark. Hertil kommer tilladelse til selvstændigt virke for visse af grupperne og anerkendelse af speciallæger og specialtandlæger.

3.1.1 Sundhedspersonale med autorisation i Danmark

Bandagist	Læge
Bioanalytiker	Optiker (Efter 1. januar 2014 udstedes der ikke længere nye autorisationer)
Ergoterapeut	Kontaktlinseoptikere (Efter 1. januar 2016 udstedes der ikke længere nye autorisationer)
Fysioterapeut	Optometrist
Fodterapeut	Radiograf
Jordemoder	Social- og sundhedsassistent
Kiropraktor	Sygeplejerske
Klinisk diætist	Tandlæge
Klinisk tandtekniker	Tandplejer

Alle disse grupper skal have dansk autorisation for at kunne anvende en beskyttet professionstitel. For læger, tandlæger, jordemødre, kiropraktorer, kliniske tandteknikere, tandplejere, kontaktlinseoptikere, optikere og optometriste er autorisationen endvidere en betingelse for, at de må udøve det pågældende erhverv.

3.1.2 Hvad må sundhedspersoner, der endnu ikke har dansk autorisation, kalde sig?

Ovenstående titler er alle beskyttede titler iht. Autorisationsloven. Ansættelsesstedet skal i den forbindelse være opmærksom på, at studerende under uddannelse samt udenlandsk sundhedspersonale, der endnu ikke har opnået dansk autorisation IKKE må tildeles titler, der kan signalere, at personalet har dansk autorisation. En lægestuderende kan f.eks. benævnes: "medicinstuderende" eller "stud. med." En udenlandsk læge uden dansk autorisation kan benævnes "praktikant for læge". En sygeplejestuderende kan benævnes "sygeplejestuderende" og en udenlandsk sygeplejerske uden dansk autorisation kan **benævnes** "Praktikant for sygeplejerske".

Personer, der er blevet registreret som tjenesteydere, skal som udgangspunkt anvende den titel, der bruges i dennes medlemsland og er underlagt samme rettigheder og forpligtelser, som hvis pågældende havde modtaget dansk autorisation. Se nærmere om tjenesteydere i afsnit 3.2.2.

3.2 Udenlandsk sundhedspersonale

Der gælder forskellige regelsæt for opnåelse af dansk autorisation alt efter, hvor den udenlandske sundhedsperson er uddannet og hvor denne er statsborger. Hvis der er tale om en autoriseret faggruppe, så skal man have opnået dansk autorisation for at måtte bruge titlen og for visse faggruppers vedkommende have ret til at udøve det pågældende erhverv. Se nærmere herom i afsnit 3.1.1.

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer ligeledes uddannelsen for udenlandsk uddannet ambulancepersonale (ambulanceassistenter, ambulancebehandler samt ambulancebehandler med særlig kompetence), der skal have uddannelsen godkendt af styrelsen, før de må virke i Danmark.

3.2.1 Uddannet i Norden

Sundhedsfaglige personer, der er statsborgere i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige og som har opnået autorisation i et af nævnte lande, er omfattet af den Nordiske overenskomst⁴

3.2.2 Uddannet i EU/EØS

Læger, tandlæger, sygeplejersker og jordemødre

Som medlem af EU er Danmark forpligtet til at følge EU's regelsæt for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer⁵. Direktivet har for visse sundhedsuddannelser defineret mindstekrav for så vidt angår niveau, varighed og indhold. *Det betyder, at sundhedspersoner, der er statsborgere i EU og kan dokumentere at have gennemført en sådan uddannelse og som har ret til at udøve pågældende erhverv, kan søge Styrelsen for Patientsikkerhed om automatisk anerkendelse og dermed uden videre modtage dansk autorisation og for lægers og tandlægers vedkommende desuden tilladelse til selvstændigt virke samt speciallæge og specialtandlægeanerkendelse.* Styrelsen

⁴ BEK 23/2001

⁵ EU-Direktiv 2005/36/EF om godkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer jf. BEK. nr. 49/2010.

gør opmærksom på, at da den automatiske anerkendelse baserer sig på definerede mindstekrav i EU-regi, så kan der være forskelle i uddannelsernes reelle indhold set i forhold til den tilsvarende danske uddannelse både hvad angår den teoretiske og kliniske del. Styrelsen for Patientsikkerhed kan i henhold til EU's regelsæt dermed ikke foretage en nærmere vurdering af, om sundhedspersonen har de samme faglige kvalifikationer, som en dansk uddannet fagperson - inden for et givent område - forventes at have efter gennemført dansk uddannelse.

Andre faggrupper

Sundhedsfaglige personer med uddannelser, hvor direktivet ikke har fastlagt nærmere definerede mindstekrav, godkendes efter individuel vurdering af grunduddannelse og erhvervserfaring. Hvis der påvises væsentlige forskelle i forhold til den tilsvarende danske uddannelse, kan der stilles krav om udigningsforanstaltninger i form af prøvetid eller egnethedsprøve.

Særligt for EU sundhedspersoner – tjenesteydere, uden autorisation

Der er en særlig mulighed for, at sundhedspersoner fra EU kan fungere midlertidigt og lejlighedsvist som tjenesteydere.

Det betyder, at sundhedspersoner, der er lovligt etableret i andet EU land og som i Danmark ønsker at fungere indenfor pågældende område, kan søge Styrelsen for Patientsikkerhed om at blive registreret som tjenesteydere i en periode af op til 12 måneder ad gangen.

I denne periode vil sundhedspersonen fremgå af Styrelsen for Patientsikkerheds Autorisationsregister som tjenesteyder og vil – uden at have modtaget autorisation – kunne fungere midlertidigt og lejlighedsvist som for eksempel læge. Pågældende sundhedsperson skal som udgangspunkt anvende den titel, der bruges i dennes medlemsland og er underlagt samme rettigheder og forpligtelser, som hvis pågældende havde modtaget dansk autorisation.

3.2.3 Uddannet udenfor EU / EØS

For sundhedsfaglige personer med grunduddannelse fra et land udenfor EU/EØS er på en bred vurdering af der fastlagt særlige regelsæt for afprøvning med henblik på opnåelse af dansk autorisation. Styrelsen for Patientsikkerhed foretager en individuel vurdering af ansøgers uddannelse, der i al væsentlighed skal svare til den tilsvarende danske uddannelse. Styrelsen for Patientsikkerheds vurdering af en udenlandsk uddannelse beror niveauet af den pågældende uddannelse i udlandet samt visse objektive elementer som uddannelsens samlede varighed og indhold, heriblandt fag, fordeling mellem teori og praktik og lignende.

Læger og tandlæger

For læger og tandlæger gælder følgende regler⁶

Først vurderer Styrelsen for Patientsikkerhed, om lægens/tandlægens grunduddannelse findes egnet til afprøvning. Hvis dette er tilfældet, skal ansøger typisk gennemføre følgende i nævnte rækkefølge:

⁶ BEK nr. 1372/2010 (læger)/BEK nr. 97/2010 (tandlæger)

- Bestå Prøve i Dansk 3 med minimum karaktererne 10 i mundtlig kommunikation, 7 i læseforståelse og 7 i skriftlig fremstilling. Karaktererne skal være opnået inden for samme prøve.
- Bestå skriftlig og mundtlig fagprøve
- Bestå kursus i dansk sundhedslovgivning
- Have gennemført og fået godkendt praktisk-klinisk evalueringsansættelse. Til brug for evalueringsansættelsen skal ansøger hos Styrelsen for Patientsikkerhed søge om en evalueringsautorisation. Denne skal udstedes inden evalueringsansættelsen kan påbegyndes. Ansøger skal selv søge om og modtage tilbud om evalueringsansættelsen, der skal være en overenskomstmæssig ansættelse, hvor varighed samt indhold er afhængig af, om lægen/tandlægen har opnået specialanerkendelse eller ej. Således er der krav om, at:
 - læger/tandlæger uden specialanerkendelse skal gennemføre 12 måneders evalueringsansættelse, der er på niveau med den kliniske uddannelse, som dansk uddannede skal gennemføre for at opnå tilladelse til selvstændigt virke. I forløbet skal den ansættende myndighed sende evalueringer til Styrelsen for Patientsikkerhed. Evalueringskemaer findes på www.stps.dk
 - speciallæger/-tandlæger, der har et speciale, som aktuelt er godkendt i Danmark, skal gennemføre 6 måneders evalueringsansættelse på en sygehusafdeling indenfor pågældende speciale, almen praksis, eller hos en tandlæge med tilladelse til selvstændigt virke. Her skal den ansættende myndighed ligeledes i forløbet sende evalueringskemaer til Styrelsen for Patientsikkerhed. Evalueringskemaer findes på www.stps.dk

Øvrige faggrupper

For de øvrige grupper af autoriseret sundhedspersonale er fastsat fælles regler for opnåelse af dansk autorisation⁷.

Disse grupper skal have deres grunduddannelse vurderet af Styrelsen for Patientsikkerhed som egnet til afprøvning. Ansøgere skal herefter gennemføre følgende i nævnte rækkefølge:

- Bestå Prøve i Dansk 3 med minimum karaktererne 10 i mundtlig kommunikation, 7 i læseforståelse og 7 i skriftlig fremstilling. Karaktererne skal være opnået inden for samme prøve.
- Have gennemført og fået godkendt praktisk-klinisk evalueringsansættelse. Ansøger skal selv søge om og modtage tilbud om en evalueringsansættelse, der er en overenskomstmæssig ansættelse, der minimum skal være af 6 måneders varighed. Til brug for evalueringsansættelsen skal ansøger hos Styrelsen for Patientsikkerhed søge om en evalueringsautorisation. Denne skal udstedes inden evalueringsansættelsen kan påbegyndes. Ved evalueringsansættelsens afslutning, skal den ansættende myndighed

⁷ BEK nr. 478 af 10/05/2013

sende evaluering til Styrelsen for Patientsikkerhed. Evalueringsskemaer findes på www.stps.dk

For jordemødre gælder endvidere:

- Bestå prøve indenfor anæstesi, analgesi og farmakologi.

For kiropraktorer gælder endvidere:

- Kiropraktorer uden ret til selvstændigt virke skal som dansk uddannede gennemgå turnus af 12 måneders varighed hos godkendt tutor⁸. Evalueringsansættelse og turnus kan dog kombineres, således at de første 6 måneder f.eks. er evalueringsansættelse og de følgende 6 måneder er turnus hos godkendt tutor. Styrelsen for Patientsikkerhed afgør, om evalueringsansættelse og turnus kan kombineres.

3.3 Forskellige typer af autorisation og rettigheder

3.3.1 Evalueringsautorisation (midlertidig autorisation, der er begrænset i tid og sted)

Når udenlandsk uddannet sundhedsfagligt personale har bestået de krævede prøver og evt. kurser kan de søge om en evalueringsautorisation til brug for den krævede praktisk-kliniske evalueringsansættelse.

Evalueringsautorisationen gives til en specifik evalueringsansættelse og kan derfor kun bruges hertil. Den kan dermed ikke danne baggrund for at virke som autoriseret sundhedsperson andre steder.

Det er under evalueringsansættelsen, at den egentlige afprøvning af den pågældendes kliniske, faglige og kommunikative kompetencer finder sted. Det er derfor vigtigt, at den udenlandske sundhedsperson under evalueringsansættelsen arbejder under samme ansvar samt med samme rettigheder og forpligtelser, som dansk uddannede kollegaer i professionen. Derudover skal arbejdsgiveren være indstillet på og sikre, at pågældende superviseres og vejledes i det daglige arbejde.

Evalueringerne, som beskrevet ovenfor, skal indsendes til Styrelsen for Patientsikkerhed, hvor de vil indgå i den samlede vurdering af, om pågældende kan få varig autorisation.

Styrelsen for Patientsikkerhed udsteder en evalueringsautorisation til brug for den konkrete evalueringsansættelse, og pågældende sundhedsperson vil i perioden derfor fremgå af Styrelsen for Patientsikkerheds offentlige autorisationsregister med autorisationsID. En sundhedsperson med evalueringsautorisation er underlagt samme tilsyns- og klageregler, som andre dansk autoriserede sundhedspersoner. Ved evalueringsansættelsens ophør slettes pågældende automatisk fra

⁸ BEK nr. 650/2009

registeret, med mindre evalueringsautorisationen forlænges eller pågældende tildeles varig autorisation. Det offentlige autorisationsregister er tilgængeligt på www.stps.dk

3.3.2 Varig autorisation

Styrelsen for Patientsikkerhed udsteder, efter ansøgning og betaling, autorisation til sundhedspersoner uddannet i Danmark samt til sundhedspersoner uddannet i udlandet, der opfylder de betingelser, der er beskrevet ovenfor.

3.3.3 Tilladelse til selvstændigt virke

Styrelsen for Patientsikkerhed udsteder, efter ansøgning og betaling, tilladelse til selvstændigt virke til sundhedspersoner uddannet i Danmark (læger tandlæger og kiropraktorer) samt til udenlandsk uddannede sundhedspersoner, der har gennemført den praktisk-kliniske evalueringsansættelse med positiv evaluering. Udenlandsk uddannede kiropraktorer skal dog inden udstedelsen af tilladelse til selvstændigt virke yderligere have gennemført en turnusuddannelse af 12 (6) måneders varighed hos en godkendt tutor.

3.3.3.1 75 års aldersgrænse for autoriseret sundhedspersonale

I henhold til § 13 i Autorisationsloven⁹ bortfalder retten til at udøve selvstændig faglig virksomhed ved det fyldte 75. år.

For læger, tandlæger og kiropraktorer medfører bestemmelsen, at den særlige tilladelse til selvstændigt virke bortfalder ved det fyldte 75. år.

Retten til at benytte professionsbetegnelsen (læge, tandlæge, osv.) bevares. Det samme gælder retten til at betegne sig som specialist, fx speciallæge eller specialtandlæge indenfor et bestemt speciale.

Læger og tandlæger vil efter det fyldte 75. år fortsat kunne udskrive recepter til sig selv og nærmeste pårørende, hvis det ikke sker i erhvervsmæssigt øjemed.

Hvem omfattes af ordningen

Alle autoriserede sundhedspersoner, der efter 1. januar 2007 er fyldt eller fylder 75 år omfattes af ordningen. Alle sundhedspersoner, der d. 1. januar 2007 allerede var fyldt 75 år, er derimod ikke berørt af ovenstående, men kan fortsætte deres eventuelle selvstændige faglige virksomhed som hidtil.

⁹ Lov om Autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 877 af 4. august 2011, om ændret ved lov nr. 656 af 08/06/2016.

Fortsat ret til selvstændig faglig virksomhed efter ansøgning

Styrelsen for Patientsikkerhed kan efter ansøgning give tilladelse til, at en autoriseret sundhedsperson kan fortsætte sin selvstændige faglige virksomhed helt eller delvist efter det fyldte 75. år.

Ansøgningskemaet indsendes til en af Styrelsen for Patientsikkerheds, Tilsyns- og Rådgivningsenheder, hvor ansøgeren herefter vil blive indkaldt til en samtale. Skulle der være anledning hertil, kan styrelsen eventuelt anmode om en speciallægevurdering af ansøgeren.

Ved vurderingen af sådanne konkrete ansøgninger vil der blandt andet blive lagt vægt på ansøgerens helbredstilstand, faglige opdatering og tilknytning til arbejdsmarkedet. Der kan blive tale om at give en tilladelse til selvstændig faglig virksomhed, der afgrænses i tid eller til visse sundhedsydelser.

Helbredserklæring

Sammen med ansøgningskemaet skal der vedlægges en højst 12 måneder gammel helbredserklæring. Erklæringen skal indeholde samme oplysninger som kørekortattesterne.

- Lægen, der udfærdiger erklæringen, skal være objektiv, hvilket vil sige, at hverken personlig vel- eller modvilje må få indflydelse på erklæringen. En læge kan derfor ikke udfærdige lægeerklæringer til sig selv eller til nære familiemedlemmer og nære venner.
- Der kan derfor være situationer, hvor kolleger/samarbejdspartnere ikke må udstede erklæringer til hinanden.

Det er op til Styrelsen for Patientsikkerhed at vurdere, om formålet med erklæringen opfyldes, herunder om den læge, der har udstedt erklæringen lever op til habilitetskravene, både hvad angår faglighed og personlig habilitet.

3.4 Kort om sprogkrav til sundhedspersoner uddannet i udlandet

3.4.1 Styrelsen for Patientsikkerheds rolle

Statsborgere uddannet i Norden

Styrelsen for Patientsikkerhed stiller ikke krav om bestået sprogrprøve i dansk for sundhedspersoner uddannet i Norden i forbindelse med udstedelse af autorisation.

Statsborgere uddannet i EU/EØS

Styrelsen for Patientsikkerhed stiller ikke krav om bestået sprogrprøve i dansk i forbindelse med udstedelse af autorisation til sundhedspersoner uddannet i EU/EØS. Heller ikke i forbindelse med udstedelse af midlertidig autorisation til brug for en eventuel prøvetidsansættelse for de øvrige professioner (alle grupper bortset fra læger, tandlæger, sygeplejersker og jordemødre).

Personer uddannet udenfor EU/EØS

For Sundhedspersoner uddannet uden for EU/EØS er der i dag sprogkrav for al autoriseret sundhedspersonale, idet de pågældende ikke kan påbegynde autorisationsproceduren, før de overfor Styrelsen for Patientsikkerhed har dokumenteret, at de har bestået en sprogrprøve.

3.4.2 Arbejdsgiverens ansvar

Arbejdsgiveren skal være særdeles opmærksom på, hvorledes den udenlandske sundhedsperson fungerer sprogligt og kommunikativt i det daglige arbejde. En bestået sprogttest er således i sig selv ikke nødvendigvis en garanti for den faglige kommunikationsevne.

Uafhængigt af, om Styrelsen for Patientsikkerhed har fået dokumenteret, at den udenlandske sundhedspersonen har bestået en sprogrprøve, forventes det derfor, at arbejdsgiveren - inden ansættelsen - sikrer sig, at sundhedspersonen har de danskundskaber og kommunikative kompetencer, som stillingen kræver. Arbejdsgiveren skal løbende følge op på, om sundhedspersonen har de nødvendige faglige og kommunikative evner. Dette gør sig gældende både for autoriseret og ikke autoriseret sundhedspersonale.

Hvis dette viser sig ikke at være tilfældet, forventes det, at arbejdsgiveren afbryder ansættelsesforholdet. Hvis eventuelle sprogproblemer er af mindre alvorlig karakter, og det vurderes, at de hurtigt kan klares gennem et sprogkursus, kan arbejdsgiver evt. tilbyde et sådant.

4 Kontaktoplysninger

Styrelsen for Patientsikkerhed

Islands Brygge 67
2300 København S
Telefon: 72 22 74 00
E-mail: sst@sst.dk
web: <https://stps.dk>

Autorisation

efua@sst.dk

Islands Brygge 67
2300 København S
Telefon: 72 22 74 00

Tilsyn og Rådgivning Øst

seosi@sst.dk

Islands Brygge 67
2300 København S
Telefon: 72 22 74 00

Tilsyn og Rådgivning Nord

senord@sst.dk

Langelandsvej 8
8940 Randers SV
Telefon: 72 22 79 70

Tilsyn og Rådgivning Syd

sesyd@sst.dk

Nytorv 2

6000 Kolding

Telefon: 72 22 79 50

Sundheds- og ældreministeriet

Holbergsgade 6

1057 København K

Tlf.: 72 26 90 00

E-mail: sum@sum.dk

Web www.sum.dk

Danske Regioner

Dampfærgevej 22

2100 København Ø

Tlf.: 35 29 81 00

E-mail: regioner@regioner.dk

Web www.regioner.dk

Kommunernes Landsforening

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Tlf: 33 70 33 70

E-mail kl@kl.dk

Web www.kl.dk

Styrelsen for International Rekruttering og Integration

Njalsgade 72A

2300 København S.

Tlf.: 72 21 74 00

E-mail: siri@siri.dk

Web <http://uibm.dk/siri>